

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka, Mgr. Radovana Havelce, JUDr. Zdeňka Kühna a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **M. G.**, zastoupeného JUDr. Antonínem Ramešem, advokátem se sídlem Děčín, Pohraniční 1385/14, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 8. 2007, č. j. 56 Az 34/2007 - 34,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 16. 2. 2007, č. j. OAM-10-36/LE-PA04-PA04-2007, žalované Ministerstvo vnitra zamítlo žádost stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění platném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o azylu“). Krajský soud shora uvedeným rozsudkem žalobu proti rozhodnutí žalovaného zamítl. Postavil se přitom na stanovisko, že v případě stěžovatele byly splněny podmínky pro postup dle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu; z tohoto důvodu odmítl též argumentaci stěžovatele směřující k naplnění podmínek vyplývajících z ust. § 12, § 14 a §14a tohoto zákona. Soud konstatoval, že u stěžovatele je zjevná snaha o legalizaci pobytu na území ČR a žádost o udělení mezinárodní ochrany má jen zamezit realizaci pravomocně uloženého správního vyhoštění. Současně s tím aproboval dostatečnost skutkových podkladů z nichž žalovaný při svém rozhodování vycházel, jakož i způsob, jakým byly opatřeny.

Stěžovatel svou kasační stížnost opírá o důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) až e) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Uvedl, že ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu u něj existovaly obavy z pronásledování z důvodu válečného konfliktu s Čečenskem, kde hrozí možnost jeho nedobrovolného nasazení v ozbrojených silách. To by ho nejen ohrozilo na životě, ale kolidovalo by i s jeho náboženským a politickým přesvědčením. Namítá rovněž ve smyslu § 14a zákona o azylu (doplňková ochrana), že v případě návratu by se stal v armádě obětí šikany, která je známým projevem ruské armády. Svou snahu o legalizaci pobytu stěžovatel ospravedlňuje čl. 14 Listiny základních práv a svobod; narozením dcery a úmyslem uzavřít sňatek s její matkou - občankou ČR a navrhuje soudu

zvážit aplikaci § 14 popř. § 13 zákona o azylu. Navrhuje též přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a zrušení napadeného rozsudku krajského soudu.

Žalovaný se k podané kasační stížnosti vyjádřil v tom smyslu, že ve správním řízení bylo prokázáno podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany s cílem vyhnout se hrozícímu správnímu vyhoštění, a na tomto názoru žalovaný setrvává.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že v případě řízení o kasační stížnosti byla soudní ochrana stěžovateli již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatele a je podmíněn již zmíněným přesahem vlastních zájmů stěžovatele.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Pokud jde o jeho výklad, lze pro stručnost odkázat např. na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikované pod č. 933/2006 Sb. NSS.

K předneseným námitkám Nejvyšší správní soud předesílá, že stěžovatel v průběhu správního řízení neuvedl žádné skutečnosti, které by byť jen naznačovaly, že by byl ve své vlasti vystaven pronásledování z důvodů pro azylové řízení významných (§ 12 zákona o azylu). Stěžovatel pouze vypověděl, že opustil zemi původu se svým otcem z obavy před povolávacím rozkazem k nástupu do armády, kde by musel jít bojovat do Čečenska. Nejvyšší správní soud k tomu odkazuje na rozsudek ze dne 27. 5. 2004, č. j. 7 Azs 124/2004 - 45 (dostupný na www.nssoud.cz), dle kterého *„vedle pozitivního vymezení předpokladů pro udělení azylu v § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, stanoví tento zákon také vylučující důvody, při jejichž naplnění žadateli azyl udělit nelze; tyto důvody jsou taxativně stanoveny v § 15 a § 16 tohoto zákona. Jsou-li splněny podmínky vymezené v ustanovení § 16 odst. 1 tohoto zákona, tj. podmínky pro zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné, není namístě zkoumat případnou existenci důvodů pro udělení azylu podle § 12 písm. b) citovaného zákona, protože udělení azylu je za takové situace vyloučeno.“* Stěžovatelem tvrzené důvody nelze podřadit pod důvody azylově významné. V posuzované věci je zjevné, že stěžovatel ani netvrdil, že by byl v zemi původu pronásledován, pouze toto nebezpečí hrozilo, ač nepravděpodobně. Správní orgán však ve svém rozhodnutí uvedl, že v zemi původu existuje možnost náhradní vojenské služby a že do takto vyostřených vojenských konfliktů jsou vysíláni pouze profesionální vojáci, či vojáci základní služby, kteří s takovým postupem souhlasí. Otázkami týkajícími se povinné služby v ozbrojených silách se zabýval například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 - 49, publikovaný na www.nssoud.cz, dle kterého *„odmítání nástupu k výkonu základní vojenské služby, která je ve státě původu povinná, nelze bez dalšího považovat za důvod pro udělení azylu podle § 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., zvláště není-li takové odmítání spojeno s reálně projeveným politickým*

přesvědčením nebo náboženstvím.“ Rovněž rozsudek tohoto soudu ze dne 10. 10. 2003, č. j. 2 Azs 15/2003 - 81, publ. ve Sb. NSS pod č. 77/2004 uvádí, že „důvodem poskytnutí azylu podle § 12 zákona o azylu samo o sobě není, chybí-li v právním řádu země původu žadatele obdoba článku 15 odst. 3 Listiny základních práv a svobod. Toto právo je totiž spíše součástí nadstandardní ochrany lidských práv dané relativní moderností Listiny než součástí základních a státem nezczizitelných lidských práv ve smyslu mezinárodního, či spíše evropského, konsenzu. Pronásledování či odůvodněný strach z pronásledování z příčin taxativně vymezených v § 12 zákona o azylu proto musí mít oporu ve faktické situaci v zemi původu; pouhá absence zákonné ochrany proti potenciálnímu vzniku takové faktické situace rozhodně nedostačuje.“ Nelze rovněž přehlédnout již výše uvedené, a sice, že stěžovatelem předpokládané problémy nemají původ v pronásledování z důvodu rasy, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině či pro zastávané politické názory a nelze je tedy považovat za azylově významné.

Pokud jde o snahu stěžovatele o legalizaci pobytu, k této otázce se již Nejvyšší správní soud taktéž opakovaně vyslovil, a to např. ve svém rozsudku ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 7/2003 - 60 (dostupný na www.nssoud.cz), dle kterého *„žádost o azyl, jejímiž jedinými důvody jsou toliko potíže se soukromými osobami (s tzv. mafií) v domovském státě je podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu zřejmě bezdůvodná a to tím spíše, pokud žadatel podal žádost o azyl až po delším pobytu v České republice a po policejní kontrole, což svědčí tomu, že důvodem žádosti nebyly problémy žalobce se státními orgány domovského státu, ale toliko snaha o legalizaci pobytu v České republice. Na žadatele se v tomto případě nevztahuje ani překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona č. 325/1999 Sb., ve znění zákona č. 2/2002 Sb.“* Ve světle tohoto judikátu je tedy zřejmé, že ani snaha žadatele o mezinárodní ochranu o legalizaci pobytu na území ČR není bez dalšího azylově relevantním důvodem, a to tím spíše, je-li podána poté, co je žadateli pravomocně uloženo správní vyhoštění. Zde sluší upozornit, že se stěžovatelem bylo vedeno již v roce 1999 azylové řízení, jeho žádost o udělení azylu byla zamítnuta a bylo mu uděleno správní vyhoštění; nyní projednávaná věc probíhá již na základě podruhé uděleného správního vyhoštění z roku 2007.

Ke stěžovatelem namítanému pochybení žalovaného stran neaplikace § 14, respektive § 13 zákona o azylu, Nejvyšší správní soud odkazuje na svou konstantní judikaturu v tom smyslu, že vzájemný vztah výroku podle ustanovení § 16 a § 14 zákona o azylu je vztahem vzájemného vyloučení. Dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 1 Azs 8/2003 - 90, dohledatelného na www.nssoud.cz, *„správní orgán pochybil, jestliže žádost stěžovatele zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 zákona o azylu, přičemž současně posuzoval důvody pro udělení azylu podle § 13 (sloučení rodiny) a § 14 (humanitární azyl) a výrokem se o nich vyjadřoval. Pokud totiž v řízení o žádosti o udělení azylu vyplyne některá ze skutečností taxativně uvedených v § 16 odst. 1 zákona, pak správní orgán bez dalšího - ale jen ve lhůtě podle odstavce 2 téhož ustanovení - zamítne žádost. Rozhodne tedy konečným způsobem ve věci, aniž by v řízení zjišťoval existenci některého z důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona. Pro rozhodování o udělení azylu z některého z důvodů předvídaných v ustanoveních § 13 a § 14 zákona je však určující závěr o neexistenci důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Protože tento důvod při zamítnutí žádosti podle § 16 zákona zjišťován není, dostává se výrok správního orgánu o zamítnutí žádosti o udělení azylu podle § 16 zákona do logického rozporu s výrokem o neudělení azylu podle § 13 a § 14 zákona.“* Rovněž rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2004, č. j. 4 Azs 35/2003 - 71,

publikovaný na www.nssoud.cz, dává jasnou odpověď, že „zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné [§ 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu], znamená, že neproběhlo dokazování ke zjištění existence důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Protože neexistence těchto důvodů je podmínkou rozhodování podle § 14 zákona o azylu (humanitární azyl) i podle § 13 zákona (sloučení rodiny), nemůže správní orgán tímto rozhodnutím vyslovit, že se azyl podle § 13 nebo podle § 14 neuděluje“.

Ke stěžovatelem namítanému ustanovení § 14a zákona o azylu v tom, smyslu, že by byl v zemi půdou vystaven šikaně v armádě, Nejvyšší správní soud odkazuje na znění § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, v platném znění: *žádost o udělení mezinárodní ochrany se zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a*. S přihlédnutím k předchozímu odstavci se touto kasační námitkou nemohl zdejší soud zabývat, jelikož se i na § 14a vztahuje zákonná výluka.

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatel sám žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Jelikož shledal Nejvyšší správní soud kasační stížnost nepřijatelnou, nezbylo mu, než ji podle § 104a s. ř. s. odmítnout.

O návrhu, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek podle ustanovení § 107 s. ř. s., Nejvyšší správní soud samostatně nerozhodoval. Dospěl totiž k závěru, že o něm není třeba rozhodovat tam, kde je kasační stížnosti přiznán odkladný účinek přímo ze zákona (§ 32 odst. 5 zákona o azylu).

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta. Krajský soud stěžovateli k jeho žádosti ustanovil dne 8. 11. 2007 zástupcem advokáta pro řízení o kasační stížnosti; náklady řízení v tomto případě hradí stát (§ 35 odst. 8, § 120 s. ř. s.). Právní zástupce však dne 4. 2. 2008 založil do spisu plnou moc udělenou mu stěžovatelem dne 10. 1. 2008, tedy ještě před vypracováním doplnění kasační stížnosti (1. 2. 2008) podané již dříve stěžovatelem. Jelikož právní zástupce neprokázal, že by se stěžovatelem v době od svého ustanovení zástupcem do doby kdy mu byla udělena plná moc věc konzultoval, nebyla naplněna podmínka pro přiznání odměny za úkon právní služby ve smyslu § 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, v platném znění: *první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby, je-li klientovi zástupce nebo obhájce ustanoven soudem*. Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud právnímu zástupci stěžovatele náklady řízení nepřiznal ani za období, kdy stěžovatele zastupoval *ex offio*.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. dubna 2008

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu